

PAREMINI HOITUD

Karjäärid ja kaevandamine – probleem, millele ei paista lõppu tulevat

JÕELÄHTME

Andrus Umboja
Jõelähtme vallavanem

Jõelähtme vald on rikas maapöues leiduvate maavarade poolest, aegade jooksul on meie territooriumilt kaevandatud turvast, fosforiiti ja savi; uuritud on võimalust kaevandada ka graniiti, aga viimastel aastakümnetel on põhiliselt kaevandatud ikka paekivi. Geoloogid ütlevad, et maailma parim paekivi asub Jõelähtme vallas. Tundub justkui asi, mille üle uhke olla, kuid kohalikele elanikele toob see pigem kaasa muret ja probleeme. Maailma parima paekivi peal elada on väga tore, kuid olukord muutub kohe 180 kraadi, kui selgub soov avada uus asukoht uus avamaakarjäär. Kuivõrd oleme elanud kaevandamisega käsikäes aastakümneid, on meile väga hästi teada, mis probleemid ja mured sellega kaasas käivad. Põhilised mured on tolm, müra ja vibratsioon. Oleme näinud korduvalt ja korduvalt keskkonnamõjude hindamise protsesse, milles kinnitatakse, et mõjud piirnevatele küladele ja asumitele sisuliselt puuduvad ning võimalikke mõjusid leevendatakse, aga praktikas on ikka nii, et tolm on, müra on, vibratsioon on. Lihtsalt füüsikareeglite vastu ei saa.

See on teema, mis puudutanud ja puudutamas pea kõiki meie valla piirkondi.

Aktiivne võitlus, mis on jõudnud riigikohtusse, kus saavutati kaevandusloa tühistamine ning mis on jõudnud taas uuele kohturingile, on seotud Ruu külla kavandatava Väo Paasi karjääriga. Selles piirkonnas on vallavalitsuse tellimisel koostöös külaseltsiga tehtud ulatuslike loodusuuringuid ning tuvastatud nii riiklikult olulisi kui ka kohaliku tasandi loodusväärtusi, mis vajavad kaitset. Looduväärtuste kaitseks on vallavolikogu moodustanud kohaliku tähtsusega looduskaitseala, mille on kaevandaja ja riigi keskkonnaamet kohtus vaidlustanud, seega oht kaevanduse rajamisele ei ole kuhugi kadunud ja kogukond koostöös vallavalitsusega jätkab kohtulahingute pidamist.

Kaevandamise tont on käinud külas ja otsinud kannu kinnitamise võimalust ka Loo alevikus ja Liivamäe külas, kuhu sooviti rajada paekivikarjääri aleviku ja Tallinna-Narva mnt vahelisele alale. See võitlus on ehk paljudel piirkonna elanikel meeletst läinud või teadmata, kuid selle ärahoidmiseks tegime suuri pingutusi ning tänu loodusuuringutele suudeti tõendada, et piirkonnas asub riikliku tähtsusega loodusväärtusi ning vallavalitsuse ettepanek riikliku looduskaitseala moodustamiseks päädis ala kaitse alla võtmisega. Ilmselt saame tõdeda, et kaevanduse rajamine Loo aleviku külje alla oleks väga tugevalt mõjutanud nii Loo aleviku kui ka Liivamäe küla looduse ja elukeskkonda ning selle ärahoidmine sisuliselt päästis meie elamisväärse elukeskkonna.

Praegu on Jõelähtme vallas kaks aktiivselt tegutsevat paekivikarjääri Maar-

du külas asuvas lõunakarjääris. See on piirkond, kus nõukogude ajal kaevandati fosforiiti, nüüd väljatakse selle karjääriala servadest paekivi. Praeguse teadmise kohaselt lõppeb nendel aladel kaevandamine lähima 5 aasta jooksul ning tühjaks kaevandatud alad korrastatakse, mis tähendab sisuliselt seda, et paepind täidetakse osaliselt pinnasega, osaliselt alad hoonestatakse. Võiks ju loota, et sellega on piirkonna mured murtud, kuid kahjuks see nii ei ole. Viimaste aastate jooksul on vallale esitatud viisteist uut uuringuloa taotlust, et leida uued asukohad paekivikarjäärade rajamiseks. Peamisteks piirkondadeks on kavandatud Maardu küla ning Jägala ja Ruu küla. Vallavalitsus ja volikogu on andnud oma seisukohad ning lükanud uutes asukohtades kaevanduste avamise soovid tagasi, et kaitsta meie elu- ja looduskeskonda ulatuslike kaevandusalade eest. Kehtiva seadusandluse kohaselt on kohalikul

suse asendamiseks riigi valitsuse poole. Praktikas on seda ka juba tehtud. Nimelt taotles Paekivi Toodete tehas valitsuselt asendada valla keelduv seisukoht uuring-

“**Meile väga hästi teada, mis probleemid ja mured kaevandamisega kaasas käivad**”

uteks riigi nõusolekuga, seda ka kahjuks eelmise valitsuse tegi ja keskkonnaamet väljastas seejärel kohe ka uuringuloa. Vallavalitsus ja kohalik kogukond on asunud neid riigi otsuseid kohtus vaid-

omavalitsusel õigus keelduda uuringu ja/või kaevanduslubade kooskõlastamisest, samas on karjääri rajamisest huvitatud isikul õigus pöörduda valla keelduva ot-

lustama, aga nagu ikka jahvatavad kohtu veskid aeglaselt ja seni pole õnnestunud kaevanduse kavandamist Maardu rabasse tagasi pöörata. Julgen arvata, et

samasisulisi taotlusi uuteks uuringuteks Jõelähtme valla territooriumil tuleb veel ning vajalik on leida lahendus, kuidas seda hullust peatada.

Vallavalitsus on karjääriprobleemidega seotud teemat teravalt tõstatanud korduvalt nii omapoolsete pöördumistega, kõikide seotud osalistega seminare korraldanud kui ka meedia kaudu. Viimaste aastate jooksul on kujunenud olukord, kus kaevandusteemade kerkimisel pööratakse omavalitsuste seisukoha saamiseks just Jõelähtme valla poole. Vallavalitsus on teinud mitmel korral riigi esindajatele ettepanekuid sisulise diskussiooni ja läbirääkimiste algatamiseks, et leida lahendus tekkinud olukorras, kus kaevandusettevõtjad ja riik üritavad jõuga kohalikust võimust ja kogukondadest üle sõita ja meie võitlеме oma teadmiste ja võimalustega sellele vastu. 2020. aastal õnnestus leida riigiga sisuline kontakt ning Jõelähtme valla ja riigi vahel moodustati kaevanduste töögrupp, kus pooled on saanud oma seisukohti ja ettepanekuid selgitada ja kujundada. Volikogu moodustas valla töögrupi ning selles on osalenud kõik volikogus esindatud nimekirjad. Töögrupp on käinud korduvalt koos, oleme astunud sel teemal riigiga läbirääkimistel olulise sammu edasi, kuid teekond sisuliste muutusteni on veel üsna pikk. Kuivõrd mõistame, et varem või hiljem kavatses riik meist üle sõita ja jõuga uus paekivikarjäär Jõelähtme vallas avada, siis peame tegema omalt poolt sisulisi ja konstruktiivseid ettepanekuid, kuidas peaks muutma karjäärade rajamisega seotud põhimõtteid ja seadusandlust. Loodame, et ka riigil on olemas tahe leida sellel teemal Jõelähtme vallaga kompromiss.

PAREMINI HOITUD JÕELÄHTME

5 PÕHILUBADUST:

1. Lasteaia kohatasu vabastus alates 01.01.2022, et vähendada perede finantskoormust.
2. Loole uus spordikeskus ja ujula, et pakkuda koolilastele ja valla elanikele tänapäevaseid sportimisvõimalusi.
3. Vallateed tolmuvabaks aastaks 2025, et ka väiksemates kohtades oleks ajakohane elukeskkond.
4. Kortermajadele koostöös uued parklad, et vähendada parkimisprobleemi asulates.
5. Uued kõnni- ja rattateed, et võimaldada elanikele turvalisi liikumis- ja sportimisvõimalusi.

Kohalikud valimised on ukse ees

Väino Haab
Jõelähtme volikogu esimees,
MTÜ Jõelähtme Tehnikasportklubi
juhatuse liige

Jõelähtme valda võib linnulennult vaadeldes näha rohkelt põllu ja metsamaad, meil on mereäärset rannajoont 42. km. ulatuses, mida liigendab mitu poolsaart, valla koosseisus on 9 väikesaart. Meil on 34. küla ja kaks alevikku. Paikneme 210,9 km² suurusel maa alal oma igapäevastes tegemistes. Jõelähtme vallas elab 1. jaanuari seisuga 6663 elanikku, neist valimisealised annavad oma hinnangu lahkuva volikogu tööle.

Möödunud neljale aastale tagasi vaadates peame tõdema, et volikogu on teinud rea positiivseid otsuseid, mille tulemusena 8.novembril 2018. aastal avati Neeme kooli juurdeehitus, 31. 2020 augustil avasime Loo kooli juurdeehituse, laiendasime Loo Lasteaeda, laiendati Kostivere kooli parklat. Kostivere staadion valmib sügiseks, oleme rajanud uusi kergliiklusteid Loo aleviku ja Saha küla vahele, Kostivere – Parasmäe lõik sai kergliiklustee koos valgustusega, rajati puuduv kergliiklus teelõik Laheranna piirkonda, rekonstrueeriti Saha

tee ristmik ja pikendati kergliiklusteed. Küllap jõuab aeg ka niikaugale, kui kõik valla külad on kergliiklusteedega omavahel ühendatud ja turvaline liikumine on kõigile tagatud. Sügiseks valmib Loo ja Kostivere tänavavalgustuse projekt, lisaks viiakse maa alla kõik sidevõrgud. Seda loetelu võiks veel pikalt jätkata.

Järgnevaks eelarveaastaks on prioriteetidid rahastuse osas haridus-, kultuuri- ja spordiobjektidel. Suurim objekt on Loo kooli juurdeehitus spordisaali, ujula ja raamatukoguga, Kostivere noortekeskus, Kostivere mõis ja Kostivere kooli aula, Neeme rahvamaja, noortekeskus ja spordimaja, Jõelähtme rahvamaja. Kohaliku omavalitsuse vastutusalasse

“ Pean väga oluliseks siinset heaolu ja hindan kõrgelt turvalist elukeskkonda. ”

kuulub kohalike teede ja tänavate korrahoid. Seame eesmärgiks aastaks 2025 valla teed tolmuvaibaks muuta ning seni veel tänavavalgustusega katmata külakeskused valgustada.

Kohalikud valimised on ukse, ees, neli aastat on möödunud linnulennul, tänan

siin oma häid toetajaid. Osalemine koos suurepärase meeskonnaga volikogu töös ja volikogu esimehe kohustused on olnud huvitav väljakutse, mis on andnud ka mulle võimaluse areneda, õppida ja paremini aru saada inimeste vajadustest ja ootustest.

Jõelähtme on minu koduvall, olen siin sündinud ja pean väga oluliseks siinset heaolu ja hindan kõrgelt turvalist elukeskkonda. Volikogus saan aidata ellu viia uusi ideid, mida kogukonnale pakkuda ja valla juhtimises osaledes muuta elutingimused Jõelähtme vallas veelgi paremaks ja turvalisemaks. Nii paikne, kui ma olen, töötan Loo koolis haldusjuhina juba kakskümmend kaheksa aastat ja olen saanud jälgida ja kaasa rääkida kooli arenguga seotud küsimustes. Möödunud aastal sai kool laienduse, kolmanda korruse ja aatriumi näol, saime õppimis-, liikumisruumi ja avarust juurde. Lapsi õpib koolis juba üle kuuesaja. Suur väljakutse on kooli juurdeehituse järgmine etapp ja mõne aasta möödudes näeme loodetavasti juba uut majaosa, kus ujula, jõusaal, lasketiir, spordisaal, erinevad väiksemad saalid ja Loo raamatukogu saab endale uued ja vajalikud ruumid. Kindlasti tahan ma osaleda kehakultuuri- ja sporditaristu ning kergliiklusteede võrgu arendamisel, väga palju on juba tehtud kuid lõike mida välja ehitada on veel piisavalt.

Vähem tähtsad ei ole külaplatsid. Tunnen ise rõõmu sportimisest ja leian, et igal külaplats peaks olema nii spordimehe

kui lastesõbralik, kus on välitrenažöör, laste mänguväljak atraktsioonidega, liivakast, turnikad ja liumäed. Külaplatsid on koht, kus saab koos käia ühisüritustel ja vaba aega veeta kogu perega.

Olen ise Loo Lastelinnaku projekti autor ja projektijuht, Lastelinnak võtab oma viiehektarilisel maa-alal tasapisi vormi. Vallavalitsuse abiga on visioonist saanud reaalsus. Projekt sisaldab laste liiklusalad, kardirada, Pumptrack ja BMX krossirada, staadioni, kus saab sõita jalgratta, elektri-ATV, -bagi või mootorrattaga, korraldada erinevaid üritusi. Terviserajal on väljõusaal ja kettagolf

mängimise võimalus, laste suusamägi, mänguväljakud ja palju-palju muid huvitavaid atraktsioone. Möödunud talvel oli valmivast kelgumäest väga pikalt rõõmu nii lastele, kui suurematelegi mäesõpradele. Kooli kehalise kasvatus tunnid täitsid uisuplatsi ja kelgumäe juba varahommikust alates. Olen enda kanda võtnud Loo aleviku uisuplatsid, Loo, Iru ning Kostivere suusaradade rajamise ja hooldamise.

Soovin jätkuvalt panustada oma kodu- elukeskkonna arengusse, et meie vald oleks tegus ja turvaline.

Art Kuum
Jõelähtme abivallavanem,
Iru külanem

PÕHJARANNIKU REGATI LUGU

50 aastat, mil nõukogude piirivalve meie randa valvas ja merele minna oli praktiliselt võimatu, võõrdusime vaikselt nii

JÕELÄHTME VALD OSALES PÕHJARANNIKU REGATIL

merest kui ka purjetamisest. Tasapisi on aga meretraditsioonid taastumas ning aastast aastasse lisandub nii paate, sadamaid kui ka meremehi ja -naisi.

2016. aastast on Harjumaa ja Virumaa rannikul peetud Põhjaranniku regatti. Mõte sündis soovist purjetamise kaudu tuua tuntuks põhjaranniku kaunitele sadamatele meresporti ja -turismi sihtkohana. Aastast aastasse on regatt leidnud laiemat kandepinda ning omandanud suuremat haaret ja nii sündiski, et 2021. aastal oli Põhjaranniku regati alguspunkt

Koljunuki sadam Jõelähtme vallas.

Tõenäoliselt on see esmakordne meie valla ajaloo, kus purjeregatt meie sadamast alguse saab. Põhjaranniku regati laevastik ei ole just üleliia suur, kuid üle paarikümne jahi korraga Koljunuki sadamas on kahtlemata vaatepilt, mida tihti ei näe.

Korraldajad püüdsid sel aastal võistlusele kaasata kohalike omavalitsuste esindajaid, et ka vallad võiks omavahel mõõtu võtta. Kui kutse minuni jõudis, siis vastasin kohe: „Jah, muidugi osaleme!“ Eelmisel sügisel olin oma merekindla kiiljahi välja vahetanud kiire ja sportliku trimaraani Dragonfly 25 vastu ning põlesin soovist seda regatil proovile panna.

OSALEMISLUBADUS OSUTUS RASKEKS TÄITA

Volikogu ja vallavalitsuse töötajatest meeskonna kokku panemine ei läinud aga kaugelki nii libedalt, kui olin arvanud. Regatt toimus 10. kuni 12. juunil, seega osaliselt tööpäevadel. Seetõttu ei saanud paljud, kes oleksid tahtnud osaleda, purjetama tulla. Aega ettevalmistusteks oli vähe ning peagi oli regatinädal käes, kuid meeskonnaliikmeid ei olnud ma leidnud ühtegi. Vähe sellest, aga endalegi surusid töökohustused peale ja hetkeks tundus, et Jõelähtme jahti ei õnnestugi sel aastal välja panna. Mõni päev enne starti pakkus aga jaht Helini kapten Tõnu Lokotar välja, et võiksin tulla tema meeskonda

ja sõita üheskoos Jõelähtme lipu all. Nii sai Lüganuse, Viru-Nigula ja Haljala valla kõrval regatile ka Jõelähtme jaht.

“ Tõenäoliselt on see esmakordne meie valla ajaloo, kus purjeregatt meie sadamast alguse saab. ”

RATTAGA LAHEMAA RAHVUSPARGIS

Töökohustuste tõttu pidin oma purjetamisplaanidesse veel väikesed korrekture tegema ja kolmepäevase regatist sai minu jaoks ühepäevane regatt – osaleda õnnestus vaid laupäeval 12.06. toimunud etapil Eisma sadamast Vergile. Et asja enda jaoks põnevamaks teha, otsustasin kõigepealt viia oma auto Vergi sadamasse, et see oleks juba finišis ootamas. Vergilt Eismale plaanis sõita jalgrattaga. Mõõda maismaad oli ühest sadamast teise 16,5 kilomeetrit, kuid marsruut kulges üle purrete ja väikese rippisilla. Asfaltkattega teid mõõda oleks kilometraaz ku-

jununud pea poole pikemaks. Seepärast otsustasin metsaradade kasuks. Et kell 8.00 Eismal olla, startisin Vergilt väikese varuga kell 6.00. Varahommikune päike, rahu ja vaikus inimitühjal liivarannal, kitsed ning teised metsloomad rannamännikus segamatult oma asju toimetamas – see oli võrratu suvehommik Lahemaa rahvusparkis. Olin oma otsusega rahul, rattaga mõõda matkaradu sõita oli õige valik! Need rajad olid kohati küll päris liivased ja pidin ratasat paar korda käe kõrval lükkama, kuid olin tubli pool tundi enne kella kaheksa ajal alanud kaptenite koosolekut kohal.

KOLMAS KOHT VIIMASEL ETAPIL

22 meremiili pikkune võistlusrada viis Eismalt Vergile ümber Snegi ja Rúa madalike. Tuul oli soodne ja kapten Tõnu Lokotar juhtimisel finišeerisime esimesena ajaga 4:03, kuid nii nagu avamerepurjetamisel ikka, korrigeeritakse tulemusi igale jahile arvatud koefitsiendi ehk tema võistlusväärtuse järgi. See viis meid viimasel etapil kolmandale kohale. Kuna esimest kaht etappi me kirja ei saanud, siis valdade arvestuses jäi Jõelähtme vald seekord neljandale kohale, kuid auhindu jätkus kõigile ja nii oli minulgi au karikaga koju tulla.

Järgmisele aastale mõeldes andsin endale lubaduse kindlasti oma jahi ja oma meeskonnaga Põhjaranniku regatist osa võtta. Regati korraldajaid kutsusin aga üles taas meie valla sadamaid külastama, on ju meil ilusaid jahisadamaid lisaks Koljunukile veel Neemes ja Kaberneemes.

Koljunuki sadam

Tõnis Tuuder

Jõelähtme volikogu liige,
Uusküla külavanem

UUSKÜLA PIKAD SAMMUD

elektriraha kogusid ühistuste esimehed. Oli päris huvitav aeg, sest tavapärase elukorraldus tuli uutes tingimustes ümber mõtestada. Harvad ei olnud need ajad, kus talviti korjasid oma musta pesu kokku ja pressisid mõne tuttava juurde end külla, et seal siis ennast ja pesu pesta. Aga nagu ikka, kui veidigi aktiivusega silma paistad, siis see ka uued võimalused loob. Ühel suvepäeval see juhtus, kui kohalikud vanemad taadid mind ühe veetrassi paranduse käigus aiandusühistuse esindajaks valisid. See oli hea võimalus oma naabritega lähemalt tutvavaks saada, tuli ju vee- ja elektriraha käia mööda küla korjamas ning elanike rõõme ja muresid kuulata.

Õnneks aeg liikus edasi ja ühistute kaupa ehitati veetrasse, mis lubasid ka talvisel ajal vett tarbida. Võttis meie ühistu samuti selle tee ette ning kuigi omajagu peavalu ja jagelemist sellega oli, sai aastal 2006 meie piirkonna trass valmis. See oli aasta läbi külas elavate inimeste jaoks suur samm edasi. Järgmine suur samm stabiilsemate kommunikatsioonide suunas toimus siis, kui Elektrilevi võttis üle ühistute hallata olnud elektriliinid. Aga

üks uute tingimustega kohanemine võttis aega ja pikalt käisid naabritädid värava taga küsimas, miks elektrit ei ole ja millal see tagasi tuleb. Pikapeale saadi aga Elektrilevi telefoninumber selgeks.

Oluliseks sammuks ühtse kogukonna loomisel sai 2007. aasta veebruaris loodud MTÜ Uusküla külaselts. Sellest ajast alates on külaselts püüdnud luua ühtset külakogukonda. Algusaastatel ehitati ja paigaldati infotahvleid; algutati siiani kestev kevadkoristuse traditsioon; loodi küla arengukava, mida järgides on nii külaseltsi kui ka külavanema tasemel KOV-iga aktiivset koostööd tehtud. Uuema hingamise sai külaselts siis, kui KOV 2014. aastal hakkas külalplatsile maa eraldamisega külaelu toetama ning 2015 sai valmis külalplatsi projekt ning plats anti külaseltsile kasutada. Esimene ühine küla jaanituli toimus 2015. aastal uuel külalplatsil, mis oli värskest võsast välja raiutud ja pinnas sirgemaks täidetud.

Koostöös KOV-iga, Muuga sadamaga ja Kohaliku Omaalgatuse Programmiga on külaselts külalplatsi jõudsalt arendanud ja loonud seal väga head puhkamise ja sportimise tingimused. Viimasena valmis tänava kevadel külalplatsile taaskasutatud kunstmurust jalgpalliväljak. Eriiselt liidab kogukonda 2018. aastal alguse saanud suvine kolmikürituste traditsioon – juunis toimuv jaanituli, juulikuine perepäev ja augustis toimuv muinastulede öö.

Üks tore muutus, mille külaelanikud 2017. aasta külakoosolekul algatasid, oli vana-de nn aiandusühistute ümbernimetamine külalateedeks ning majade nummerdamine üldkasutatava loogika järgi, kus paarisarvud on ühel pool teed ja paaritud arvud teisel pool teed. See tõi omajagu halduskoormust külaseltsile ja külavanemale, et külahahvale infot jagada ning ka tuntud kaardirakendustele (Google ja Waze) uus

info edastada. See oli taas üks samm ühistutest külaks muutumisel. Nüüd leiavad kõik meid paremini üles.

Samal perioodil tekkis ka võimalus küla pimedal ajal natuke valgumaks muuta ja nii mitmedki olulised külalateede ristmikud ja pöördekohad said valgustatud. Projekti sai sel aastal täiendatud ning valguspunkte lisandub lähiajal veelgi. Pime aeg saab veidi valgumaks ja liikumine muutub turvalisemaks.

“Oluliseks sammuks ühtse kogukonna loomisel sai 2007. aasta veebruaris loodud MTÜ Uusküla külaselts.”

Tasapisi paranenud üldised elutingimused külas töid kaasa meeldiva üllatuse, kui aastatel 2017–2018 otsustati küla läbiv Maardu tee renoveerida ja see tööpoolest ka ette võeti ning ühes sellega ka kergliiklustee rajati. Üldine liiklustravalisus muutus palju paremaks ja löi võimaluse jalgsi liiklejatel mugavamalt külast välja, külla sisse ja külast läbi kulgeda.

Järgmine pikk samm parema elu suunas vajas omajagu eeltööd, kuna juba 2010 paiku oli Uusküla üks nendest küladest, kuhu, kohe-kohe pidi hakatama ühist veevärki ja kanalisatsiooni (ÜVK) rajama, kuid mingitel põhjustel see siiski meieni ei jõudnud. Teadaolevalt oodati seda kanalisatsiooni juba 1970-ndatel. Aga aastad möödusid ja jõudiski kätte aeg, millal

tuli taas külahahva hulgas selgitustööd teha ning pärast pikka protsessi said vee- ja energiaühistude kliendid Loo Veele üle antud. Nii tekkis Loo Veele kliendibaas ja see võimaldas hakata uuesti ÜVK projekti üles soojendama. Nüüdseks oleme siis nii kaugel, et ehitustööd käivad ja peagi saabub aeg, kus küla teenindanud fekaaliautod saavad teistele klientidele keskenduda ning suurem osa Uusküla elanikest saab kergema vaevaga oma reovee tultuute torude kaudu moodsasse reoveepuhastisse juhtida. Esimese etapina ehitati 2020. aastal valmis Uusküla tee äärne piirkonna kanalisatsioonivalmidus. Teise etapina renoveeriti olemasolev pumbajaam, mis juba mitmendat kord meile ühtlasema survega palju puhtamat vett annab.

2021. aasta möödub suuresti ÜVK ehituse tähe all. Lisaks ÜVK-le on leitud ka vahendid, et kinni kasvama hakkavad kivi- ja vunduskraavid koos eelvooludega puhastada. Loodame, et see aitab liigvee edukalt eemale suunata ning kaevamisest räsitud teed on korrastamise järel vähem mudased.

Suur rõõm tabas meid muidugi 2020. aastal, kui selgus, et oleme usna esimese küla seas, kes õhust tuleva TV ja interneti palju stabiilsema ja kiirema vastu saab vahetada. Elering käis seda projekti külakoosolekul ka tutvustamas ning eellepinguid sõlmimas. Paljud kasutasid seda võimalust ja selle aasta veebruaris said esimesed õnnelikud kiired interneti kasutada. Kodusõppe ja kodukontori ajal oli sellest palju abi.

Hea on tõdeda, et vahepeal vindunud elamuarendus on samuti tänu ÜVK-le hoo sisse saanud. Kommunikatsioonide kohalejõudmine tõi värskest tuuled ning uued detailplaneeringud ootavad realiseerimist.

Pikkade, tihti vaevaliste, sammudega oleme jõudnud küllalaga järgmisele tasemele. Uued väljakutsed ootavad, aga millised need on, seda veel ei tea, kuid igav meil kindlasti ei hakka.

Priit Põldma

Jõelähtme abivallavanem

EUROTOETUSTE ABIL INVESTEERIME ROHKEM

jaoks ka mujalt projektraha taotlenud. Toetust saanud vabaühenduste ettevõtmisi rahastab vald alati täiel määral ja vastavad objektid valmivad esmajärjekorras. Näiteks Uusküla, Vandjala, Parasmäe, Liivamäe ja Haljava külalplatse on kohaliku omaalgatuse projektitoetuste abil rahastatud mitmes järgus ja nüüdseks on omandanud väga kauni välimuse. MTÜ Jõelähtme Noored LEADER toetusega valmib ka Kostivere betoonist rulapark.

Pikalt on räägitud meie kaugküttevõrkude renoveerimise vajadusest Kostivere ja Loo alevikes. Nüüd on mõlemas alevikus renoveerimistööd käimas. Alustatud on trasside uuendusega, Loo alevikus on mitmendat aastat käigus puiduhakke katlamaja, mis on viinud aleviku küttehinnad tublisti odavamaks. Kostivere puiduhakke katlamaja peaks valmima hiljemalt 2023. aasta lõpuks. Energia-keskuste rajamist toetab Keskkonnainvesteeringute Keskus, poole katab Keskkonnainvesteeringute Keskus Euroopa Liidu 2014–2020 ühtekuuluvusfondi toetusmeetmest „Efektiivne sojusenergia tootmine ja ülekande“. Praegu neis piir-

kondades kasutusel olnud gaasikatlad jäävad kasutusse tipukoormuste katteks ning reservvõimsustena puiduhakke katlamajade hooldusperioodideks.

Jõelähtme vallavalitsus on esitanud ka taotluse Keskkonnainvesteeringute Keskusele (KIK) „Tänavavalgustuse taristu renoveerimine“ programmi projektid Loo ja Kostivere aleviku tänavavalgustuse renoveerimiseks. Taotlused on saanud positiivse otsuse ja valgustus saab renoveeritud 2021. aasta lõpuks. Valdavalt nõukogudeaegsetel betoonpostidel ja õhukaablitega ühendatud valgustus saaks projekti käigus tänapäevased metallpostid ja kogu postidevaheline kaabeldus viiakse maa alla, renoveeritakse ka tänavavalgustuse alajaamad.

Jõelähtme valla kauaaegseim ehitusprojekt lähema kümne aasta jooksul on olnud Kostivere mõis. Peamiselt LEADERi ja rahandusministeeriumi toetuste abil on renoveeritud enam kui pool mõisa, teine pool ootab veel tulevikku. Edukalt töötab Kostivere Kultuurimõis, tegutsevad huviringid ja mõisa on kodu MTÜ Põhja-Harju

Koostöökogul, alates 2020. aasta sügisest paikneb mõisa esimesel korrusel ka Jõelähtme Muusika- ja Kunstikooli Kostivere filiaal.

Toetus on eraldatud ka Neeme lasteaia soojustamiseks ja päikesenergia jaama

välja ehitamiseks maja katusel. Ehitustöödega alustatakse 2022. aasta kevadel. Toetuste abil rahastamist ootavad veel mitmed valla asutused – Kostivere Noortekeskus ja päästkeskuse hoone, Neeme ja Jõelähtme rahvamaja, kergliiklusteed. Just kergliiklusteede ehitamisel on toetuste vajadus suur, sest ühe kilomeetri kergliiklustee ehitus maksab ca 100 000 eurot. Järgneva euroliidu rahastamisperioodi peamised märksõnad on tervislikkus, energiakokkuhoid, taastuvenergia ja säästev areng. Järgmised taotlusvoorud peaks avanema juba 2022. aasta suvel. Ootame põnevusega ja kindlasti taotleme lisatoetusi edaspidigi!

“Pikalt on räägitud meie kaugküttevõrkude renoveerimise vajadusest.”

ilmselt seletamatagi selge, et toetuste kaasamisel saab vald investeerida tunduvalt rohkem. Täna eelkõige meie valla neid külaseltsi ja vabaühendusi, kes on tublisti kaasa aidanud ja oma tegevuste

Külaelust Jõelähtme vallas

Olen Jõelähtme vallas olnud tegus alates 1996. aastast, kui asusin elama vastvalminud Iru tee 11 majja.

Krundi suurus võimaldas ka püstitada aiamaja, mis kujunes vägagi meelepäraseks nii lastele koos sõpradega kui ka kohaks, kus külaaktiiv sai oma koosolekuid pidada. Seda juba ajast, kui mind Iru külanemaks valiti, seega aastast 2008. Sellist ajast sai ka minu edasine sotsiaalne aktiivsus suunatud külaelule arendamisele ja rahvaürituste korraldamisele. Sama aasta 22. augusti koosolekul sai asutatud ka Iru Ämma Klubi, mille põhikirja jm do-

kumendid valmistasin ette ise. Klubiga liitus kohe 24 Iru küla elanikku. Praegu on meie klubis 66 liiget. Olen klubi tegevust korraldanud asutamisest peale ning 10 aastat olnud juhatusel esimees. Minu külanemaks oleku kolme aasta jooksul oli klubi juhatusel esimees Toomas Udu. Sama, 2008. aasta oli ka tähendusriikas kogu Jõelähtme valla külaelule edasise arendamise seisukohast, sest olin algatusgrupis, kes organiseeris kolme naabervalla Jõelähtme, Rae ja Viimsi kolme sektori kaasamisega kohaliku Leaderi programmi elluviimiseks koostöökoogu. Mind valiti koostöökoogu juhatusse, mille esimees olen olnud vahepealsete lühikeste pausidega pea 12 aastat. Asutajaid oli 11, sh ühe aktiivseimama meie Iru Ämma Klubi! Täna saavad koostöökoogu saanud maaelule arendamise üldtuntuud mootoriks ja selle liikmete arv on tõusnud 66-ni.

Leaderi võimaluste kasutamiseks olen suutnud oluliselt panustada eeskätt kolmanda sektori arengusse, seda nii Iru külakogukonna puhke- ja kultuurielu rikastamisel kui ka terve valla maarahva elu väärtustamisel.

Olen alates 2010. aastast Iru külakogukonna puhke- ja ajavaiteürituste korral-

damiseks kirjutanud ja ellu viinud kuus projekti, mille kaudu on küla saanud mitmefunktsionaalse spordiplatsi ja laste liikumislinna, on ehitatud Iru Ämma Maja, milles on lisaks seminaride, õppepäevade ja koosolekute pidamise võimalusele hea ka teisi klubilisi üritusi korraldada, sh toimuval siin võimlemis-, muusika- ja laulutunnid jmt. Populaarne on ka perekondlike sündmuste tähistamine jms. Seda kõike toetab ajakohase esitlustehnika olemasolu ja ruumide sisustus. Moodsa tenniseväljak on pidevas kasutuses, traditsiooniks on saanud nii kevad- kui sügistiirni korraldamine, vahel näeb ka korvpalli viskeharjutusi ning vahelduva eduga on korraldatud ka võrkpallikohtumisi Loo tiimiga.

Eraldi teema on 2,2-hektarilise puhkeala klubi kasutusse andmine, mille taotluse koostas ja esitasin Jõelähtme vallavalitsusele. Müüripeal AB koostatud maa-ala arendusprojekt sai heakskiidu vallavalikogult ning selle projekti käigus on Ämma ja Sauna tee äärde paigaldatud piirdeaed koos väravatega, on tehtud maa-ala ülemise osa tasandustööd, kohandatud lõkkeplats, rajatud tennisepõrkesiin koos selle ees oleva platšiga ning nõuetele vastav liivakattega

võrkpalliplats. Ühe omapoolse algatusena olen asunud rajama dendroparki. Kahtedel kevadtalgutel olen kaasanud Loo ja Kostivere 9. klasside õpilased puid istutama. 2018. aasta talgutel istutasime Sauna tee äärde 100 kuuske tähistamaks Eesti Vabariigi 100. juubelisünnipäeva. Meie klubi ja ka küla suursündmus on 2008. aastal minu algatatud ja ka igal aastal korraldatud Iru Ämma tunnustusfestival, mis tänavu toob külarahva kokku 28. augustil.

Olles Leaderi liikumise eestvedaja, olen hea seisnud ka teiste Jõelähtme valla asumite ja külade projektide nõustamisega ja tunnustuse saanud projektide rahastamise kinnitamisega. Suurimate investeeringutega Jõelähtme valla objektid on Kostivere möisa remont, Kaberneeme päästekomando depoo ehitus, Ajaveski vana tuuleveski rekonstrueerimine, Neeme kaupluse taaskäivitamine, Ruhe rannamaja sisustamine, kiriku ja selle juures mantelkorstna turismobjektiks kujundamine, Rootsi- Kallavere külamuuseumi toetamine ja ait-küüni rahvamajaks renoveerimine, noorte ja vanade tantsurühmadele rahvarõivaste ostmine, Jõelähtme ja Kuusalu ühislaulupeo korraldamise rahastamine, õpperaiete korraldamine jms. Kolmanda sektori projektitoetuste osakaal on olnud kõikidest Leaderi taotlusvoorudest suurim võrreldes I ja II sektoritega ning meie vallas kui ka terves piirkonnas. Olles

kolmest KOV-ist väikseim, on meie kogukonnad projektitoetuste taotlemisel olnud tublid. Esitatud projektide osakaal on kogu piirkonna viimase perioodi toetuste mahus Jõelähtme vallas 45 %, Rae vallas 29 % ja Viimsi vallas 26 %.

Käimasoleva Kostivere kooli staadioni väljehitamisel on üheks kooliõpilaste lemmikatraktsiooniks saamas Leaderi projektiga rahastatav rulapark.

Omades majandusalast teaduskraadi, häid pikaajalisi juhtimiskogemusi, osalesin esmalt volikogu arengukomisjonis, olin valitud vallavalikogu 8. ja 9. koosseisu. Viimases koosseisus olin volikogu aseesimees ja juhtisin ka revisjonikomisjoni.

Jätkan ka edaspidi panustamist külaelule, maarahva elu väärtustamisse ja võtan uueks väljakutseks turismiettevõtluse arendamise nii Jõelähtme vallas kui ka kogu Põhja- Harju Koostöökoogu piirkonnas. Süvenen enam kohalike omavalitsuste majanduslike tegevuste tulubaasi õiglasema jaotamise tagamise, seega riik versus KOV probleemide lahendamisse.

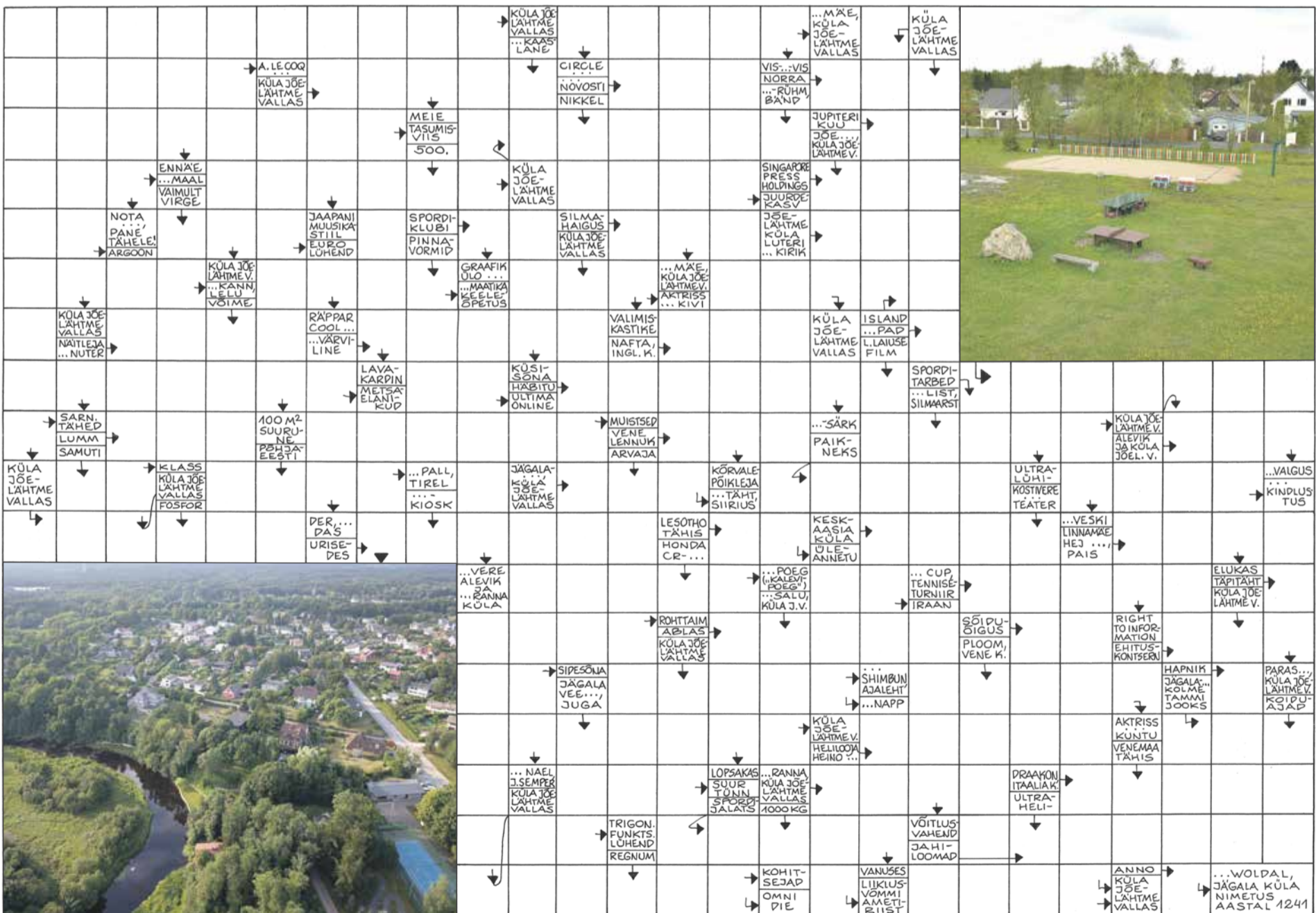
Tänan Iru küla ja Jõelähtme valla rahvast hea koostöö eest ja loodan teie toetusele edasistes ühistes ettevõtmistes!

Kohaliku omavalitsuse volikogu valimised 2021

E-VALIMISED:
11. oktoober kell 9.00 kuni
16. oktoober kell 20.00
www.valimised.ee

EELVALIMISED:
keskuste jaoskondades 11.–14. oktoober
ja kõigis jaoskondades 15.–16. oktoober
kell 12.00–20.00

VALIMISPÄEV, 17. OKTOOBER:
häälletamine kõigis jaoskondades
kell 9.00–20.00

Ristsõna lahendusele õigesti vastanute vahel loositakse välja Reformierakonna logoga meeneid! Palume lahendussõnad koos kontaktidega saata 15. septembriks aadressile: joelahtmereform@gmail.com.